

Arbeidstittel: Det norske hus

HVA?

En annerledes turistattraksjon - en innføring i den norske modellen

I internasjonale kåringer av livskvalitet, lykke, velferd, effektivitet og lignende kommer Norge nesten alltid i toppen, og svært ofte helt øverst. Den nordiske modellen er blitt et begrep internasjonalt som har fått stadig fornyet aktualitet siden finanskrisen i 2008. Like fullt er forståelsen av hva den norske modellen innebærer og hvorfor den fungerer så godt med hensyn til å skape gode levevilkår, svært ofte mangelfull. Det er svært vanskelig å formidle en så komplisert og innholdsrik modell i overskrifter og tabloide tekster.

Vårt forslag er å skape et senter som tilrettelegger for å gi en dypere forståelse av den nordiske modellen og den norske samfunnskontrakten især. Vi ønsker å synliggjøre de verdier, lover og institusjoner som er fundamentet det norske velferdssamfunnet er tuftet på. Senteret skal være en turistattraksjon for vanlige turister og for de spesielt interesserte, for studenter og skoleklasser, NGOer og andre interesseorganisasjoner, flyktninger og andre fremmedkulturelle, politikere og bedrifter fra andre land som ønsker å lære den norske kulturen bedre å kjenne.

Senteret skal vise hvordan den norske modellen er bygget på respekt for fortiden og solidaritet mellom samtiden og fremtidige generasjoner. Hvordan norske naturressurser blir ansett som nasjonens felleseie som skal komme alle innbyggere til gode. Hjemfallsretten, forvaltning av oljeformuen og allemannsretten er gode eksempler på dette. At Norge, med Gro Harlem Brundtland i spissen, løftet denne helhetsforståelsen til et internasjonalt nivå med introduksjonen av bærekraftig utvikling, er et annet eksempel.

Vi ønsker å vise hvordan våre verdier er en fellesnevner i våre samfunnsløsninger på så vidt forskjellige områder som for eksempel helsevesen, naturressursforvaltning og kriminalomsorg. Vi ønsker å vise den røde tråden som vever alt sammen.

Senteret skal fremme forskning og være en vaktbikkje for tilstanden i Norge. Senteret vil være en initiativtaker til nye prosjekter som skal styrke samfunnskontrakten, eksempelvis hvordan digital teknologi kan brukes til å gjøre beslutningsprosesser mer transparente. Eksempler på verdier, lover og institusjoner (i tilfeldig rekkefølge) som er med på å definere det norske samfunn, og som de besøkende til senteret skal bli presentert for, er:

Rettsikkerhet, maktfordelingsprinsippet, fri rettshjelp, sivilombudsmannen, høringsinstituttet, lokal demokratiet og lokalt selvstyre, tillitssamfunnet, tillit til myndigheter, tillit til medborgere, tillit til internasjonalt samarbeid som for eksempel gjennom FN, transparens og kamp mot korrupsjon, egalitært samfunn, omfordeling gjennom et progressivt skattesystem, gratis helsevesen, gratis utdanning, gratis tannhelse for de under 18 år, allmenn stemmerett, godt utviklet tilleggsdemokrati, yringsfriheten, pressefriheten, retten til å organisere seg, trosfrihet, menneskerettigheter, LGBT-rettigheter, arbeidslinja i Norge, tariffavtaler, arbeidsmiljøloven, sykelønnsordning, barselpermisjon, sosial mobilitet, human kriminalomsorg, de norske turisthyttene, dugnad og frivillighet.

Vår påstand er at det er summen av disse verdiene som gir oss mest grunn til å være takknemlig for at vi bor i dette landet, og er det som skaper mest beundring i andre land.

Et mulig utvalg av aktiviteter kan være kurs, workshops, foredrag, seminarer, formidling av forskning, lesesal, utstilling, rådgivning og filmfremvisninger. Kjernen for alle aktiviteter er kunnskapsformidling med mål om å gi økt innsikt og kulturforståelse.

Aktivitetene vil være tilrettelagt for både et norsk og internasjonalt publikum. Programmet vil tilpasses nyhetsbildet for å være aktuell og relevant. I sommersesongen kan programmet være ekstra tilpasset turister og utenlandske gjester, mens om høsten og vinteren kan det være naturlig å legge til rette for skoleklasser og studenter. Samtidig er det viktig at alle føler seg velkommen.

HVORFOR?

Det liberale demokratiet er under press. Det har skjedd en polarisering av det politiske landskapet. Migrasjon, klimakrise, digitalisering og andre megatrender har gjort at populistiske og antidemokratiske krefter igjen vokser frem. Dette senteret skal være en motkraft mot enkle svar og en pådriver for gode løsninger for fremtidens utfordringer. Et velfungerende demokrati er det beste fundamentet for å sikre innovasjon og en bærekraftig utvikling.

Etter de forferdelige hendelsene 22. Juli samlet Norge seg til fredelige markeringer mot terror og fremmedfrykt. Daværende statsminister Jens Stoltenberg uttalte at vårt svar mot terror er mer demokrati.

For at demokratiet skal ha en fortsatt sterk og naturlig plass internasjonalt i fremtiden, er det maktpåliggende at demokratiet videreutvikles og styrkes til å kunne håndtere utfordringene som kommer. Vår drøm er at senteret også skal bli sett på som et norsk eksportkontor for demokrati og menneskerettigheter.

Demokrati og samfunnsutvikling er for mange tunge temaer. Like fullt er dette temaer som angår oss alle, og det er et viktig mål å engasjere flest mulig. Å plassere dette senteret midt ved hovedstadens største knutepunkt, og ved å gjøre det innbydende, intuitiv og til et godt sted å være, med byens beste utsikt, vil øke sjansen for at flere lar seg friste til å engasjere.

HVEM?

Med et så altomfattende prosjekt er det en mengde aktører det vil være naturlig å samarbeide med. Innovasjon Norge, Universitet i Oslo, Peace Research Institute Oslo, Nobelinstituttet, Transparency International Norge, Fritt Ord, Kommunenes Sentralforbund, Statistisk Sentralbyrå, LO, NHO, Virke, Cicero, Civita, Manifest, Kunnskapsdepartementet og Frivillighetssentralene er alle gode eksempler på verdifulle samarbeidspartnere.

Forslagsstillerne er søskenparet Margrethe og Harald Christian Sagevik. Margrethe har jobbet med miljø og bærekraft i 20 år, hvorav 10 år i utlandet. Nåværende stilling er Fagsjef for bærekraft i Vy-gruppen. Harald Christian Sagevik har jobbet med konserter og arrangementer i 20 år. Nåværende stilling er Markeds- og kommunikasjonsansvarlig i Norges Sjakkforbund. Vi har mange tanker om hva et slikt konsept kan inneholde og hvordan det kan gjennomføres, og vi vil gjerne bidra i den grad KLP finner det hensiktsmessig.